

ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561

ดร.ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ภายหลังสำเร็จการศึกษา 1 ปี กลุ่มตัวอย่างคือ บัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 66 คน โดยใช้แบบสอบถามในการ เก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 80.30) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.42) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 62.26) ที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในกรุงเทพฯ และ ปริมณฑล (ร้อยละ 69.81) ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 32.07) ได้รับ เงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 62.26) ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 69.81) และบัณฑิตได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 43.39)

ด้านการศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 90.91) และบัณฑิตมีความต้องการ ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น (ร้อยละ 50.00)

คำสำคัญ: ภาวะการมีงานทำ, สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

* อาจารย์ประจำ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ข้อมูลจากโครงการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ สวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปีการศึกษา 2561 จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

The Employment Graduated from Faculty of Social Work and Social Welfare, Academic Year 2018

Dr.Siriporn Kaukulnarak

Abstract

The purpose of this research was to study the employment status of undergraduate students from Faculty of Social Work and Social Welfare in the Academic Year 2017. The samples were 66 graduated. Data obtained from the questionnaires were analyzed statistically by frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results were as follows. Most of graduated were employed (80.30%) and got job within 3 months after graduated (42.42%). Of those who were gainfully employed, 62.26% of them worked in government sector, 69.81% work place at Bangkok Metropolitan region, 32.07% were social workers or social worker assistants, 62.26% earn salary around 14,001-16,000 baht a month. Most of the graduates, 69.81% work related social work or social welfare and 43.39% applied much of their knowledge gained from study to their work.

Most of the graduates did not further study (90.91%) and 50% of the graduates expressed their desire to continue further studies in the future.

Keywords: the employment status, social work graduated, Faculty of Social Work and Social Welfare

บทนำ

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย ที่เปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร สามารถปฏิบัติงานให้ผู้ใช้บริการมีการพัฒนาและมีความพึงพอใจ รวมทั้งทำงานร่วมกับสหวิชาชีพอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม, 2555)

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มีความสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ด้านการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม 6 ประการ (ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู) และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้กำหนดคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตคือ เป็นนักศึกษาที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสา มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม, 2555)

โดยทั่วไปแล้วเป้าหมายของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่สำคัญมีอยู่ 2 ประการ คือ การได้งานทำ และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้การศึกษาดูตามถึงสถานภาพการทำงานและการศึกษาต่อของผู้ที่สำเร็จการศึกษา จะเป็นข้อมูลสะท้อนให้ทราบถึงคุณภาพของบัณฑิตซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตร ตลอดจนได้ข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิตระดับปริญญาตรี ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2560

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากร ได้แก่ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในปีการศึกษา 2560 และเข้ารับปริญญาบัตร จำนวน 67 คน (ปีการศึกษา 2560 มีผู้สำเร็จการศึกษา 69 คน)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมดจำนวน 66 ชุด (ร้อยละ 98.50)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยตรวจสอบความตรง

ตามเนื้อหา (Content validity) และการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.85

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยให้บัณฑิตกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง ในวันฝึกซ้อมรับปริญญาบัตร วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2562

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรม IBM SPSS Statistics 22 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. ผลการวิจัย

4.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.40) อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 45.45) ภูมิลำเนาของบัณฑิตพบว่า ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 21.21) และภาคตะวันออก (ร้อยละ 15.15) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาคุณลักษณะก่อนเข้าศึกษาในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม พบว่า วุฒิการศึกษาที่ใช้สมัครเข้าเรียน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 40.90) รองลงมาคือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คำนวณ (ร้อยละ 19.69) เหตุผลที่สมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 80.34) ด้านระยะเวลาในการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่สามารถสำเร็จการศึกษา

ได้ตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 71.21) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	7	10.60
หญิง	59	89.40
รวม	66	100.00
2. อายุ		
22 ปี	1	1.51
23 ปี	30	45.45
24 ปี	21	31.81
25 ปี	8	12.12
26 ปี	5	7.57
27 ปี	1	1.51
รวม	66	100.00
3. ภูมิลำเนา		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	22	33.33
ภาคเหนือ	5	7.57
ภาคกลาง	1	1.51
ภาคใต้	12	18.18
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14	21.21
ภาคตะวันออก	10	15.15
ภาคตะวันตก	2	3.03
รวม	66	100.00
4. วุฒิการศึกษา		
ม.6 สายวิทย์-คณิต	27	40.90
ม.6 สายศิลป์-คำนวณ	13	19.69

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ม.6 สายศิลป์- ภาษาอังกฤษ	9	13.63
ม.6 สายศิลป์-สังคม	6	9.09
ม.6 สายศิลป์-ฝรั่งเศส	4	6.06
ม.6 สายศิลป์-ภาษาจีน	4	6.06
ม.6 สายศิลป์-อังกฤษ - เยอรมัน	1	1.51
ป.ว.ช.	2	3.03
รวม	66	100.00
5. เหตุผลที่สมัครเข้าเรียน สนใจอยากเป็นนักสังคม สงเคราะห์	53	80.30
เรียนตามคำแนะนำของ คนอื่น	7	10.60
ชื่อเสียงของคณะฯ	1	1.51
ต้องการเรียนจบป.ตรี สาขาใดก็ได้	5	7.57
รวม	66	100.00
6. ระยะเวลาในการศึกษา (ปี)		
3.5 ปี	3	4.54
4 ปี	47	71.21
4.5 ปี	7	10.60
5 ปี	7	10.60
5.5 ปี	1	1.51
6 ปี	1	1.51
รวม	66	100.00

4.2 ภาวะการมีงานทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 80.30) รองลงมาคือ ไม่ได้ทำงาน (ร้อยละ 18.18) และกำลังศึกษาต่อโดยไม่ทำงาน (ร้อยละ 1.52) ตามลำดับ

ระยะเวลาที่ได้งานทำ พบว่า ส่วนใหญ่บัณฑิตได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.42) รองลงมาคือ หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน (ร้อยละ 25.75) ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงาน (ร้อยละ 63.63) รองลงมาคือ เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง (ร้อยละ 19.69) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ภาวะการมีงานทำ		
ทำงาน	53	80.30
ไม่ได้ทำงาน	12	18.18
ศึกษาต่อ (โดยไม่ทำงาน)	1	1.52
รวม	66	100.00
2. ระยะเวลาได้งานทำครั้งแรก		
หางานได้ก่อนจบ หรือได้งาน ทันทีเมื่อจบการศึกษา	6	9.09
หลังจบการศึกษา 1-3 เดือน	28	42.42
หลังจบการศึกษา 4-6 เดือน	17	25.75
หลังจบการศึกษา 7-9 เดือน	5	7.57
งานเดิมที่ทำในระหว่างศึกษา ยังไม่เคยทำงาน	1	1.51
	9	13.63
รวม	66	100.00

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. การเปลี่ยนงาน		
ไม่เคยเปลี่ยนงาน	42	63.63
เปลี่ยนงานแล้ว 1 ครั้ง	13	19.69
เปลี่ยนงานแล้ว 2 ครั้ง	1	1.51
เปลี่ยนงานแล้ว 3 ครั้ง	1	1.51
ยังไม่เคยทำงาน	9	13.63
รวม	66	100.00

บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 62.26) รองลงมาคือ บริษัทเอกชน (ร้อยละ 20.75) องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 11.32) และอาชีพส่วนตัว (ร้อยละ 5.66) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาหน่วยงานราชการที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 63.63) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 15.15) และกระทรวงศึกษาธิการ (ร้อยละ 12.12) ตามลำดับ ส่วนที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 69.81) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 9.43) และภาคใต้ (ร้อยละ 7.54) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจังหวัดที่ตั้งของหน่วยงานเฉพาะในกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครมากที่สุด (ร้อยละ 67.56) รองลงมาคือ จังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 16.21) และจังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 13.51) ตามลำดับ

ตำแหน่งงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 32.07) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่สนับสนุนปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 9.43) เมื่อพิจารณาเงินเดือนที่ได้รับ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 14,001 – 16,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 62.26) รองลงมาคือ มีรายได้ 12,001 – 14,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 11.32) ด้านลักษณะงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 69.81) ด้านความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า มีสัดส่วนเท่ากันระหว่างบัณฑิตที่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 49.05) และบัณฑิตที่รู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.05) ส่วนการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน พบว่า บัณฑิตนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 43.39) รองลงมาคือ มากที่สุด (ร้อยละ 28.30) และในระดับปานกลาง (ร้อยละ 24.52) ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิต

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	33	62.26
บริษัทเอกชน	12	20.75
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	1	11.32
ธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว		5.66
รวม	53	100.00

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. หน่วยงานราชการ		
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	21	63.63
กระทรวงสาธารณสุข	1	3.03
กระทรวงยุติธรรม	1	3.03
กระทรวงศึกษาธิการ	4	12.12
สำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร	4	12.12
สำนักงานแพทย์กรุงเทพมหานคร	1	3.03
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1	3.03
กระทรวงมหาดไทย		
รวม	33	100.00
3. ที่ตั้งของหน่วยงาน		
กรุงเทพฯและปริมณฑล	37	69.81
ภาคกลาง	1	1.86
ภาคใต้	4	7.54
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3	5.66
ภาคตะวันออก	5	9.43
ภาคตะวันตก	2	3.77
ภาคเหนือ	1	1.88
รวม	53	100.00
4. จังหวัดที่ตั้งของหน่วยงานใน		
กรุงเทพฯและปริมณฑล	25	67.56
กรุงเทพฯ	5	13.51
สมุทรปราการ	6	16.21
นนทบุรี	1	2.70
สมุทรสาคร		
รวม	37	100.00

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ตำแหน่งงาน		
นักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์	17	32.07
จนท.ให้คำปรึกษา ศูนย์ช่วยเหลือสังคม	3	5.66
จนท.สนับสนุนปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์	5	9.43
จนท.ปฏิบัติงานโครงการฯ กรมกิจการผู้สูงอายุ	1	1.88
จนท.เด็กแรกเกิด (พมจ.)	1	1.88
จนท.ศปก.ความรุนแรงในครอบครัว (พมจ.)	2	3.77
จนท.บริหารงานทั่วไป	1	1.88
จนท.โครงการ	1	1.88
จนท.ธุรการ	2	3.77
ผู้ช่วยนักวิจัย	2	3.77
พนักงานขาย	2	3.77
พนักงานดูแลลูกค้า	2	3.77
พนักงานต้อนรับ Reception	1	1.88
พนักงานเวชระเบียน รพ.เอกชน	1	1.88
จนท.ภาคสนาม	2	3.77
ครูพี่เลี้ยง	1	1.88
จนท.แผนเพิ่มขีดความสามารถคนพิการ (บริษัทเอกชน)	1	1.88
ผู้ช่วยผู้บริหาร	1	1.88

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จนท.CSR ของบริษัท	1	1.88
ผู้ให้คำปรึกษาทางด้าน ความงาม	1	1.88
จนท.ฐานข้อมูล	1	1.88
ครูผู้ดูแลเด็ก (ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก)	1	1.88
เจ้าของกิจการ/ช่วยธุรกิจ ครอบครัว	3	5.66
รวม	53	100.00
6. เงินเดือน (บาท/เดือน)		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3	5.66
10,001 – 12,000 บาท	4	7.54
12,001 – 14,000 บาท	6	11.32
14,001 – 16,000 บาท	33	62.26
16,001 – 18,000 บาท	2	3.77
18,001 – 20,000 บาท	4	7.54
มากกว่า 20,000 บาท	1	1.88
รวม	53	100.00
7. ลักษณะงานที่ทำ		
เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์/ สวัสดิการสังคม	37	69.81
ไม่เกี่ยวข้อง	16	30.18
รวม	53	100.00
8. ความพึงพอใจงานที่ทำ		
พอใจมาก	26	49.05
เฉยๆ	26	49.05
ไม่พอใจ	1	1.88
รวม	53	100.00

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. การนำความรู้มาใช้ในการ ทำงาน	15	28.30
มากที่สุด	23	43.39
มาก	13	24.52
ปานกลาง	1	1.88
น้อย	1	1.88
น้อยที่สุด		
รวม	53	100.00

4.3 การศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ ไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 90.91) และมีเพียงร้อยละ 9.09 ที่กำลังศึกษาต่อ โดยบัณฑิตที่ทำงานและ ศึกษาต่อมีอยู่ร้อยละ 7.57 และบัณฑิตที่เรียนต่อ โดยไม่ทำงาน มีร้อยละ 1.51

ด้านความต้องการศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิต ที่ไม่ต้องการศึกษาต่อและบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อ มีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 50.00 เมื่อพิจารณาถึง หลักสูตรที่บัณฑิตต้องการศึกษาต่อ พบว่า ส่วนใหญ่ ต้องการศึกษาต่อป.โท ด้านจิตวิทยา (ร้อยละ 40.74) รองลงมาคือ ป.โท ด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 29.62) และป.โท (ไม่ระบุสาขา) (ร้อยละ 11.11) ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงการศึกษาต่อของบัณฑิต

การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การทำงานและการศึกษาต่อ		
ทำงาน (โดยไม่ได้ศึกษาต่อ)	48	72.72
ทำงาน (และกำลังศึกษาต่อ)	5	7.57
ศึกษาต่อ (โดยไม่ทำงาน)	1	1.51
ว่างงาน (โดยไม่ได้ศึกษาต่อ)	12	18.18
รวม	66	100.00
2. ความต้องการศึกษาต่อ		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	33	50.00
ต้องการศึกษาต่อ	27	40.90
กำลังศึกษาต่อ	6	9.10
รวม	66	100.00
3. หลักสูตรที่ต้องการศึกษาต่อ		
ป.โท ด้านสังคมสงเคราะห์	8	29.62
ป.โท ด้านจิตวิทยา	11	40.74
ป.โท พัฒนาสังคม	1	3.70
ป.โท ด้านนิติศาสตร์	1	3.70
ด้านภาษา	1	3.70
ป.โท ด้าน CSR	1	3.70
ด้านครุศาสตร์	1	3.70
ป.โท (ไม่ระบุสาขา)	3	11.11
รวม	27	100.00

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ภายหลังสำเร็จการศึกษา 1 ปี พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 มีภาวะการมีงานทำสูงถึง

ร้อยละ 80.30 ซึ่งอยู่ในระดับสูงกว่าภาวะการมีงานทำโดยเฉลี่ยของบัณฑิตระดับปริญญาตรีทั่วประเทศที่จบการศึกษาในปีเดียวกัน โดยภาวะการมีงานทำภาพรวมทั้งประเทศ ร้อยละ 64.69 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561) เนื่องจากปัจจุบันการทำงานด้านสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม มีการกำหนดตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพที่จะต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสังคมสงเคราะห์ ศาสตรบัณฑิต เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556 จึงทำให้บัณฑิตที่จบการศึกษามีโอกาสได้งานทำมากขึ้น ดังผลการศึกษาที่พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 69.81) โดยตำแหน่งงานของบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 32.07) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่สนับสนุนปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 9.43) สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2560: 52; 2559: 92; 2558: 87) พบว่า บัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาถึงหน่วยงานที่บัณฑิตทำงานจะพบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 62.26) ซึ่งหน่วยงานราชการที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน ได้แก่ กระทรวงการพัฒนา

สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 63.63) บัณฑิตส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากถึงมากที่สุด (ร้อยละ 71.69) นอกจากนี้ยังพบว่า บัณฑิตใช้ระยะเวลาอันสั้นในการหางานทำ กล่าวคือ ได้งานทำภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนถึงร้อยละ 51.51 ซึ่งปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บัณฑิตได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษานั้นคือ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตจัดให้มีการฝึกภาคปฏิบัติ จำนวน 3 ครั้ง โดยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในหน่วยงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์และฝึกฝนทักษะเทคนิคการทำงานในหน่วยงานที่ให้บริการกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ภายใต้การกำกับดูแลของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพและการนิเทศงานจากอาจารย์ในคณะฯ เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาจึงมีโอกาสดำเนินการทำงานในหน่วยงานที่มีตำแหน่งงานว่างได้ทันที อย่างไรก็ตามมีประเด็นที่ควรตระหนักถึงประการหนึ่งคือ แนวโน้มตำแหน่งงานในหน่วยงานราชการที่มีการจำกัดจำนวนอัตราการบรรจุเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐ ทำให้นักศึกษาที่ไม่ได้บรรจุหรือได้รับการจ้างตามรายโครงการฯ มีความรู้สึกไม่มั่นคง ไม่มีความก้าวหน้าในอาชีพ ดังสะท้อนจากผลการศึกษาที่พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบันมีสัดส่วนเท่ากันระหว่างบัณฑิตที่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 49.05) และบัณฑิต

ที่รู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.05) เมื่อพิจารณาถึงหน่วยงานที่มีความต้องการรับผู้จบวุฒิการศึกษาสังคมสงเคราะห์อีกกลุ่มหนึ่งคือ องค์กรระหว่างประเทศหรือองค์กรพัฒนาเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษ มีตำแหน่งงานต้องการรับผู้จบการศึกษาด้านนี้เข้าทำงาน แต่เนื่องจากบัณฑิตสังคมสงเคราะห์มีข้อจำกัดด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งบัณฑิตได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าเป็นคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต (ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์, 2561: 67) สอดคล้องกับการประเมินของผู้ใช้บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์, 2561: 64-66) ดังนั้นจึงควรเพิ่มศักยภาพทางด้านภาษาต่างประเทศให้กับนักศึกษาสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความมั่นใจและสามารถสมัครเข้าทำงานในองค์กรที่ต้องการบุคลากรที่มีทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อเพิ่มโอกาสในการได้งานให้กับผู้สำเร็จการศึกษาได้มากขึ้น

ด้านการศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตที่กำลังศึกษาต่อยังมีน้อย กล่าวคือ บัณฑิตกำลังศึกษาต่อมีเพียงร้อยละ 9.09 เช่นเดียวกับภาพรวมทั้งประเทศพบว่า บัณฑิตสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 กำลังศึกษาต่อเพียงร้อยละ 5.69 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561) และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2560) พบว่า บัณฑิตกำลังศึกษาต่อร้อยละ 6.2 เมื่อพิจารณาด้านความต้องการศึกษาต่อ พบว่า

บัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อและไม่ต้องการศึกษาต่อมีส่วนส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 50.00 ทั้งนี้เนื่องจากช่วงระยะเวลาเก็บข้อมูลบัณฑิตเพิ่งจบการศึกษาไปเพียง 1 ปี ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ยังไม่มั่นคงในด้านอาชีพการทำงาน ดังนั้นบัณฑิตจึงยังไม่คิดที่จะศึกษาต่อ สอดคล้องกับผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยศิลปากร (2558: 42) พบว่าบัณฑิตไม่ต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 50.27 นอกจากนี้เมื่อสอบถามบัณฑิตที่มีความต้องการศึกษาต่อว่าต้องการศึกษาต่อในสาขาใด พบว่าบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทด้านจิตวิทยา (ร้อยละ 40.74) รองลงมาคือ ปริญญาโทด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 29.62) ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าบัณฑิตมีความต้องการศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การทำงานที่ทำในปัจจุบัน เพื่อนำไปต่อยอดและพัฒนาการทำงานในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบต่อไป

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สามารถผลิตบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของตลาดงาน สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์หลักสำคัญของการพัฒนาสังคมและประเทศในอนาคต

6. ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะต่อคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1. ควรเสริมสร้างทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ให้กับนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม เพื่อให้สามารถใช้ในการสมัครและการทำงานภายหลังสำเร็จการศึกษา

2. ควรจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่ ด้านสาขาจิตวิทยา สังคมสงเคราะห์

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยติดตามการทำงานของบัณฑิต เพื่อศึกษาความสามารถในการทำงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และทัศนคติต่อการทำงาน ในช่วงระยะเวลา 5 ปีหลังสำเร็จการศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2555). *หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555)*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2558). *รายงานภาวะการดำเนินงานของบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2558*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2560). *ภาวะการดำเนินงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2560*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สืบค้นวันที่ 10 มกราคม 2563, จาก <http://www.planning.psu.ac.th/index.php/information/stat/stats-student/31-job-psu>.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2558). *การศึกษาภาวะการดำเนินงานของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2558*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2559). *คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2559*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2560). *คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2561). *คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2561). *คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วารสารสังคมวิวัฒน์*. 9(3), 64-66.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *ระบบภาวะการดำเนินงานของบัณฑิต*. สืบค้นวันที่ 10 มกราคม 2563, จาก <http://www.employ.mua.go.th/index.php/>